

ЛІВИЦЬКА Марія Варфоломіївна (дівоче — Ткаченко; 09. 04. 1879, м. Бердичів Київ. губ., нині Житомир. обл. — 16. 08. 1971, м. Йонкерс, похов. у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) — громадсько-культурна діячка. Дружина [А. Лівицького](#), мати [Н. Лівицької-Холодної](#) та [М. Лівицького](#). Член РУП, УСДРП. Закін. Фундуклеїв. жін. гімназію у Києві (1897). Працювала приват. учителем у Києві (1898–99), займалася громад. та парт. діяльністю. Була чл. київ. студент. громади, до якої входили [Д. Антонович](#), [В. Винниченко](#),

[О. Скоропис-Йолтухівський](#), [А. Лівицький](#), разом із [Л. Старицькою-Черняхівською](#), [М. Грінченко](#) та ін. брала активну участь у діяльності Укр. жін. громади, в рев. подіях 1905–07. У 1920 виїхала до Варшави, де очолювала Союз укр. емігранток у Польщі. Наприкінці 2-ї світової війни перебралася у Німеччину, мешкала у Карлсруе, Етлінгені. Від 1957 — у США. Авторка спогадів «На грані двох епох» (Нью-Йорк, 1972), в яких детально описала родинні зв'язки полтав. дворян Лівицьких, характери, смаки та переконання чл. родини, побут. атмосферу, умови життя на тлі істор. подій, що відбувалися в Україні у перші роки 20 ст. Висвітлювала особисте життя письменників, держ. і громад.-політ. діячів, зокрема [В. Винниченка](#), [П. Крата](#), [М. Міхновського](#), [М. Порша](#), [Б. Мартоса](#), [В. Дорошенка](#), [В. Шемета](#), в динаміці розкрила їхні образи, характери, побут, літ. смаки, уподобання. Цікаво переповіла про дит. роки й навч. своїх дітей.

Рекомендована література

1. Померла Марія Лівицька, вдова по президенті УНР в екзилі Андрієві Лівицькому: [некролог] // Свобода, 1971, 19 серп.;
2. Павловський В. Перше українське жіноче об'єднання в Києві (1901–1905) // Наше життя. 1998. № 5.

[В. П. Мацько](#)

Бібліографічний опис:

Лівицька Марія Варфоломіївна / В. П. Мацько // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55404>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).